GAZETA KRAKOWSKA

Nro 11.

Z KRAKOWA DNIA 5. LUTEGO 1817 Roku WE SZRODĘ.

Z Warszawy d. 28 Stycznia.

W dniu 25 obchodzono w tey stolicy uroczyście rocznicę urodzin Nayiaśnieyszey Cesarzowey i Królowey Elżbiety Alexiejowney, przez powinszowania składane Jego Cesarzowiczowskiey Mci W. Xciu Konstantemu, i parady woyskowe kościelne woysk obu narodów. Wieczorem miasto oświecono; a u Namiestnika Królewskiego był bal okazały.

Dnia 24 b. m. umarł tu JW. Jenerał dywizyi Bronikowski. Zwłoki iego dziś pochowane zostaną ze wszelkiemi honorami należącemi się stopniowi iego.

Wypis z Protokołu Sekretaryiatu Stanu Królestwa Polskiego.

My z Bożey Łaski

ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski &c. &c. &c.

Zważywszy, iż między ludem żydowskim ciągle zachowywany iest zwyczay żenienia się przed doyściem lat dwudziestu, i że zwyczay takowy, z powodu wyłączeń pomieszczonych pod literami b, i, w artykule 2 Postanowienia Naszego z dnia 1⅐ Października 1816 roku, względem zaciągu woyska wydanego, usuwałby z pod tego zaciągu całą młodzież męzką ludu Zydowskiego, a przez to ogólny zamiar Postanowienia i wyraźny przepis artykułu 1 stałby się bezskutecznym; dla zapobieżenia tey nieprzyzwoitości, po zasięgnieniu zdań ogólnego zebrania Naszey Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowiemy.

Art. 1. Młodzież męzka ludu Zydowskiego, od roku dwudziestego do lat trzydziestu skończonych, podlega zaciągowi woyskowemu i w spis woyskowy wciągnioną będzie, bez różnicy żonatych i nieżonatych.

Art. 2. Zyd spisem woyskowym obięty, ieśli zechce użyć wolności udzieloney artykułem 4 Postanowienia Naszego, z dnia 1⅐ Października roku 1816, tylko przez innego Zyda, zastąpionym bydź może.

Art. 3. W przypadku gdybyśmy nie potrzebowali osobistey służby w woysku ludu Zydowskiego, postanowioną będzie opłata ogólna, którą tenże lud z tytułu u-

wolnienia od służby osobistey woyskowey, do Skarbu Naszego wnosić corocznie będzie.

Art. 4. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma bydź pomieszczone, Kommissyiom Naszym Rządowym, w czem do którey należy, polecamy.

W Peterzburgu d. 26 Grudnia 1816. / 7 Stycznia 1817.

(podp.) *ALEXANDER.*
przez Cesarza i Króla
(L.S.) Minister Sekretarz Stanu
Ig. Sobolewski.
Zgodno z oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu
(pod.) *Ig. Sobolewski.*
Zgodno z Oryginałem
Radca Sekr: Stanu, Jen: Brygady
(Podpisano) *Kossecki.*
W zastępstwie Ministra Sprawiedliwości
Minister Stanu
Węgleński.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego
&c. &c. &c.
NAMIESTNIK Królewski w Radzie Stanu.

Zważywszy, iż postanowienie Nasze z dnia 23 Kwietnia r. z. względem podwyższenia opłaty od utrzymywania Szynków w Warszawie nie odpowiedziało istotnemu zamiarowi zmnieyszenia liczby tychże, na przełożenie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1. Od dnia 1 Lipca w r. 1817, liczba wszelkich szynków, w obwodzie miasta Warszawy teraz będących, zmnieyszoną bydź ma do połowy.

Art: 2. Konsensa dla pozostaiącey liczby szynków wydane będą na lat trzy i pół, to iest, do dnia 31 Grudnia 1820 roku. Opłata roczna od każdego zachowanego szynku od 1 Lipca r. b. będzie po złotych tysiąc, którą wszelkie szynki i domy szynkujące, bez różnicy, iako kanon roczny do kassy mieyskiey opłacać będą obowiązane.

Art: 3. Kommissyia Rządowa Spraw Wewnętrznych przepisze Urzędowi Municypalnemu i Policyi Miasta stołecznego Warszawy szczegółowe prawidła co do dzielania Konsensów i dogodnego w mieście tychże szynków rozkładu.

Art: 4. Dalszemu zostawiamy czasowi podóbne oznaczenie liczby szynków dla przedmieścia Pragi, w którem, gdy nowo zabudowanem zostanie, przyszły stan konsumpcyi wskaże rzeczywistą ich potrzebę, i wydawanie konsensów na zakładanie nowych tamże szynków nad liczbę, w iakiey teraz się znayduią, do późnieyszey Naszey wstrzymuiemy decyzyi.

Ogłoszenie i uskutecznienie niniejszego Postanowienia Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney d. 21 Stycznia 1817 roku.

(Podpis:) *Zaiączek.*
Minister Spraw Wewnętrznych i Policyi,
(Podpisano) *T. Mostowski.*
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(Podpis:) *Kossecki.*
Zgodno z oryginałem
Radzca Sekr: Stanu, Jenerał Brygady
(Podpisano) *Kossecki.*
Za zgodność: Sekretarz Jeneralny Kommis.
Rząd. Spraw Wewn. i Policyi
Aug. *Korski.*

Z Berlina d. 21 Stycznia.

W dniach 17 i 18 Stycznia obchodzono tu uroczystość koronacyi i orderów. Dnia 17 Kawalerowie orderów Orła Czarnego, Czerwonego, Zasługi, Krzyża żelaznego i S. Jana zebrali się w zamku w sali Rycerskiey; Król siedział na tronie; po prawey stali Xiążęta domu Królewskiego; po lewey tronu, stali Kawalerowie orderów Orła Czarnego i Czerwonego pierwszey klassy. Srodek sali i naprzeciw tronu zaięli nowo mianowani Kawalerowie. Zagaił uroczystość stosowną mową Jenerał Diericke, przypominaiąc Kawalerom ich obowiązki, i chlubne pamiątki zdarzeń ostatnich, którym Niemcy i Prussy oswobodzenie swe były winne. Czytane były potem nowe Statuta orderów i spis osób świeżo niemi zaszczyconych. — Nazaiutrz d. 18 odprawiło się uroczyste nabożeństwo w przytomności N. Pana, całego dworu, i wszystkich Kawalerów. Wielki był potem obiad u Króla, w galeryi obrazów i przyległych salach na 600 osób. Pomiędzy zaszczyconemi orderem Czerwonego Orła pierwszey klassy, znayduie się Hrabia Fryderyk Skórzewski z W. X. Poznańskiego, a order ten drugiey klassy otrzymał Hrabia Mielżyński dziedzic miasta Zduny w temże W. Xięstwie.

Z Londynu d. 18 Stycznia.

D. 15 b. m. W. Xże Rossyyski Mikołay przybył do Brighton. Oczekiwani tam są Królewicz Xże Jorku, posłowie Rossyyski, Austryiacki, Hiszpański, Niderlandski. Przybył tam także Hr. Münster. — Królowa powróciła iuż do zdrowia, ale ieszcze z pokoiów nie wychodzi. —— Xże Glucestru ukończył d. 15 b. m. 41 rok życia. W Bagshot obchodzona była ta uroczystość. Hr. Liwerpool dał tego dnia wielki ministerialny obiad.

Adm. Plampin udaie się do Portsmutu, skąd na okręcie Conqueror odpłynie na wyspę S. Heleny, dla zluzowania w dowództwie Adm. Montcalm.

Gminy Londyńskie zwołane są dla naradzenia się nad prozbą do parlamentu, która będzie echem podaney Xciu Rejentowi.

Oto iest okolnik, który wydany został do przyiacioł Ministrów w izbie niższey: — " W ulicy Downing d. 14 Stycznia. Mci Panie! Gdy zdaie się bydź pewnością, że do adressu do Xcia Rejenta wniesiony będzie dodatek, i nastąpi podzielenie się głosów, uznaię zatem zapotrzebne uwiadomić WPana otem, i oraz nayuprzeymniey prosić, ażebyś raczył znaydować się na pierwszem posiedzeniu izby niższey. Nie trudniłbym WPana w tey mierze, gdyby o zamysłach opozycyi zachodziła iakowa wątpliwość, i t. d.

C. *Arbuthnot.*

Gazeta Times mowi z powodu tego okolnika: " Zdaie się, iż Ministrowie sposobią się do oparcia się stronie opozycyyney większością głosów swoich przyiacioł. „

Angielski bank miał tylko do 1go Lutego pobierać dollary po 5 1/2 szylingów; (Zł. pol. 11) ale przedłużył ten termin do 1 Maia.

Podług pism naszych zawarta została umowa o pożyczkę 300 mill. fr. czyli 12 mill. f. szt. dla rządu Francuzkiego z bankierami Angielskiemi, Niemieckiemi, Francuzkiemi i Niderlandskiemi. Jako należących do niey wymieniaią PP. Baring w Londynie, Hope w Amsterdamie i Perre-

gaux-Lafitte w Paryżu. Rząd nasz w cale do tey pożyczki nie wchodzi, i nieprawda iakoby Martynikę miał wziąść w zastaw. Hypotekowaną iest, iak zapewniaia, na kleynotach koronnych i lasach narodowych. Złożona bydź ma we 20 tygodniach zacząwszy od Czerwca r. b. Rząd Francuzki daie za każde 100 fr. rewers na 70 fr. po 5 od sta prowizyi i na 30 fr. obligacyią, które maią bydź w pewnych terminach gotowizną wypłacone. Rewersa daie po 52 za 100, na czem właściciele ich zyskaią na biegu do 10 od sta. Oprócz tego warowali sobie Pożyczaiący, iż z tey pożyczki zaopatrzą stoiące we Francyi woysko sprzymierzone częścią żywnością, częścią mundurami, naczem także znacznie zyskaią. Pogłoska iakoby liczba sprzymierzonego woyska we Francyi o 5tą część to iest 30,000 zmnieyszoną była, nie zasługuie na wiarę. Pisma nasze powstaią zresztą bardzo przeciw powyższey pożyczce iako szkodliwey dla Anglii.

Z opłat celnych naybardziey zmnieyszyła się w tym roku opłata od herbaty, bo o 855,000 f. szt. Rachuiąc tylko 10tą część wartości na opłatę, tedy spotrzebowano w tym roku o 6,550,000 funtów mniey herbaty w Anglii, niżeli w roku przeszłym. A co smutnieysza, że ten, który musiał poprzestać pić herbatę, niemiał innego napoiu do zastąpienia iey chyba wodę!

Ubodzy maytkowie, iak zabroniono Lordowi Prezydentowi mieć o nich staranie, przychodzą teraz kupami zgłodniali, prawie nago i drżący od zimna do admiralicyi z prożbą o wsparcie.

W mieście Kork zgromadziło się d. 12 b. m. 2 do 3000 ludzi, powiększey części rzemieślników, którzy ułożyli do Lorda Namiestnika prożbę, aby z powodu drogości zabronił palenia wódki ze zboża." — W Gallway w Irlandyi było d. 11 zaburzenie ludu z powodu wywozu przez iednego kupca owsianey mąki. Lud potłukł w iego i innych domach okna, zatrzymał wyładowane mąką wozy i z gniewu wrzucił ią do morza. Zwierzchność mieyscowa okazała się w tym razie wcale opieszałą.

W izbie reprezentantów Ziednoczonych stanów północney Ameryki zachodziło pytanie d. 9 Grudnia czyli nie należałoby odmienić kokardy Ziednoczonych stanów? Ale gdy mało popieranem było, upadło zatem. — Taż izba postanowiła nową leiarnią dział i założenie magazynów dla woyska.

Biega pogłoska, iż Hiszpaniia chce Francyi ustąpić swoią część St. Domingo za Guianę.

Podług doniesień z Hawanny pod d. 25 Listopada nowy Wicekrol Nowey Hiszpanii miał otworzyć port Wera-Krux dla wszystkich przyiaźnych i sprzymierzonych z Hiszpaniią narodów, (oczem iednak niektóre tuteysze pisma wątpią.) List z Kurasao donosi, iż Jenerał Królewski Morillo pociągnął z Nowey Grenady z 5000 woyska na odsiecz Karakas. Po iego odciągnieniu mieli iednak mieszkańcy Nowey Grenady zaraz przeciw woysku Królewskiemu powstać.

Otrzymano w Londynie kilka exemplarzy Ustawy Konstytucyyney dla wyspy Hayti (St. Domingo, w części, iak się zdaie, rządzoney przez Petyona.) Składa się z 11 tytułów, zawieraiących dwieście kil-

ka paragrafów. Wstęp iey taki: — Tytu 1) Lud w Hayti ogłasza przed Bogiem Wszechmogącym, iż postanowił odtąd żyć pod rządem Republikanckim, i na wieczne czasy wolnym i niepodległym. 2) W całym obwodzie Hayti nie będzie odtąd niewolników; niewola znosi się całkowicie i na zawsze. 3) Oznacza stan cywilny mieszkańców. 4) Mówi o religii. Religia Katolicko-Apostolsko-Rzymska, iest powszechną religią narodu, i iako taka zostawać ma wraz z sługami swoiemi, pod szczególną opieką. Wszelkie iednak inne religiie są dozwolone. 5) O Ciele Prawodawczem. Będzie Izba Reprezentantów, i Senat, (na wzór Konstytucyi Amerykańskiey.) 6) Zawiera przepisy o ogłoszeniu praw. 7) Powierza władzę wykonawczą naywyższemu Urzędnikowi, maiącemu mieć tytuł Prezesa Hayti. Godność ta nie iest dziedziczna; zależy od wyboru ludu, i każdy obywatel może bydź wybranym. 8) Sciąga się do Sądownictwa i administracyi. Inne artykuły tyczą się rolnictwa, handlu, i podatków.

Z Paryża d. 17 Stycznia.

Rząd nasz odebrał przyiemną i dla politycznych stosunków naszego kraiu ważną wiadomość, że pożyczka iego w Anglii doszła do skutku. Prowizyia iest prawdzie wielka, bo blizko 10 od sta wynosi, ale tem większym powodem do prędkiego iey spłacenia. Oczekuiemy oprócz tego innych ważnych z tey pożyczki korzyści, które w krótce się okażą.

W Paryżu przedsięwzięty bydź ma ogólny spis ludności.

Xiężna Berry nie wyszła od kilku dni z swoich pokoiów. Król miewa naradzania z Ministrami.

Na polach Elizeyskich założono nowy odwach z stayniá na konie.

Nowe teraźnieysze nasze muzeum składa się z 1101 obrazów, pomiędzy któremi 467 z Niderlandskiey i Niemieckiey, 401 z Włoskiey, a 233 z Francuzkiey szkoły.

Marszałek Davoust kazał Malarzowi Vernet odmalować obraz Xcia Poniatowskiego, wystawiaiącego tego Bohatera ranionego i rzucaiącego się w Elsterę.

Król wyznaczył wdowie sławnego Rymotworcy Delilla, Wirgilego Francuzkiego, 2200 fr. pensyi.

Ciekawi wszyscy są iaki skutek weźmie prożba niektórych tuteyszych xięgarzy i uczonych izbie Deputowanych podana, ażeby wszystkie xiążki z zagranicy wolne były od opłaty celney, a od przedrukowań Francuzkich utrzymane było dotychczasowe cło po 150 fr. od cetnara metrycznego.

Wielu młodzieży skazanych na więzienie, którzy porodzili się podczas rewolucyi i nie byli chrzczonemi, zostali w kościele S. Pelagii ochrzczonemi, których chrzestnemi oycami byli Kanclerz Francyi, Prokurator Królewski, Minister stanu prefekt policyi i P. Montmorency.

Na posiedzeniu izby Deputowanych d. 15 po długich sporach i z niektóremi tak przez kommissyią, iako i przez izbę poprawami, został nakoniec proiekt do ustawy względem osobistey wolności większością 135 przeciw 92 głosów przyięty, którego osnowa następuiąca: 1) Każda osoba, o którey dostateczne zachodzi podeyrzenie o spisek lub zamach przeciw Królowi, rodzinie Królewskiey, lub bezpieczeństwu kraiu, może bydź póki nynieysza ustawa nie ustanie, bez stawienia iey

przed sądem, za rozkazem Prezesa ministerium lub Ministra policyi aresztowaną i w więzieniu trzymaną. Rozkaz aresztowania zawierać powinien, iż dziele się to na mocy tey ustawy. 2) Dozorca więzienia obowiązany iest we 24 godzin po oddaniu mu więźnia, przesłać Prokuratorowi Królewskiemu kopiią tego rozkazu, który powinien przystąpić zaraz do badania onego, zabrania wszystkich iego papierów, pism, &c. i przesłania tego wszystkiego przez Jeneralnego prokuratora Ministrowi sprawiedliwości, który zda Królewskiey radzie o tem sprawę i ta dopiero daley stanowi. W każdym iednak przypadku Minister sprawiedliwości obowiązany iest przesłać uwięzionemu wyrok rady stanu. 3) Ustawa z dnia 29 Października 1815 iest zniesiona i ustaie za miesiąc od dnia dzisieyszego. 4) Ninieysza ustawa trwać tylko będzie do 1go Stycznia 1818. — Hr. de la Bourdonnaie zarzucał Ministrom podczas sporów nad powyższą ustawą, iż na mocy dawnieyszey ustawy d. 29 Października uwięzili 1700 osób. Lecz Minister spraw wewnętrznych dowiódł mu, iż liczba uwięzionych nie przechodziła 539 osób, pomiędzy któremi zaledwo 25 lub 30 uwięzionych było z rozkazu Ministra policyi.

Z Frankfortu d. 21 Stycznia.

Na rozpoczętych po Nowym roku posiedzeniach seymu Niemieckiego nie zaszło nic ważnego. Bawarski Minister P. Gruben, który iak wiadomo polecony miał sobie od seymu referat o wynagrodzeniu Niemieckiey kamery, chociaż po powrocie Hr. Rechberg nie zasiada na posiedzeniach, ma iednak rzecz tę wypracować i seymowi pod rozwagę oddać.

Tayny Radca Xcia Taxis i jeneralny Dyrektor poczty, Baron Vrintz, poiechał dziś do Weimaru dla odebrania w imieniu tego Xcia lennictwa poczty w tamteyszem wielkiem Xięztwie.

Obywatele tuteysi muszą ieszcze zawsze część straży zastępować, gdyż pomimo powiększonego żołdu ieszcze milicyia tuteysza nie iest uzupełniona.

W pobliskości Frankfortu leży należąca do Elektorstwa Heskiego wieś Bockenheim. Gdy w Frankforcie zabronione są maskowe bale i hazardowne gry, a w tey wsi wszystko iest wolne, przeto udaie się tam z Frankfortu wiele młodzieży oboiey płci, na co rada miasta nie może oboiętnie patrzeć. Z iey zalecenia znayduią się zatem na każdym z tych balów urzędnicy policyyni w maskach. Na ostatnim balu poznano z nich dwóch, uwięziono, trzymano czas nieiaki w Bockenheim w więzieniu, potem do Bergen, a stamtąd do Frankfortu odesłano. Okoliczność ta zrobiła w początkach nieiakie wrażenie, ale po wzaiemnych wyiaśnieniach została zupełnie załatwioną.

Podług autentycznego wywodu podatki byłego W. Xięztwa Frankfortskiego, wraz 100,000 zł. r. dochodu W. Xcia, wynosiły 343,000 zł. r.

Z Bruxelli d. 20 Stycznia.

W Dinant zayść miały, podług pism tuteyszych, zaburzenia i lud miał tamteyszy magazyn zboża złupić.

W Leodyium ustanowiony także teraz został trybunał handlowy.

W d. 18 b. m. tak tu, iak w całey naszey Monarchii obchodzone były z wielką uroczystością urodziny Małżonki naszego Królewicza następcy tronu.

U tuteyszego Xięgarza Mał wyszedł z druku tegoroczni kalendarzyk Królewski.

Francuzki Jen. Brayer za przybyciem do Baltimore odebrał bardzo korzystne propozycye od rokoszanów Buenos-Ayres, gdzie zaraz poiechał.

W roku przeszłym zawinęło do Flesingi 1733 okrętów, pomiędzy któremi 163 z solą.

Korsarze rokoszanów południowey Ameryki nieoszczędzaią teraz żadnego narodu. Okręt z Antwerpii pod Kapitanem Kerkhowen napadniony był d. 30 Października na drodze do Hawanny od 3 takowych rozboyników, którzy go złupili i zapalili. Szczęściem ogień ugaszony przecież został. Handluiące narody Europeyskie powinnyby także przeciw tym Algierczykom nowego świata przedsięwziąść wspólne środki. ——Zabrane przez Marokańczyków dwa Niderlandskie okręty zostały nie naruszenie zwrocone.

Każdy żebrak w naszem kraiu ma bydź imany. Składki dla tuteyszych ubogich wynoszą już 65,000 fr.

Do 2giey izby Jeneralnych stanów posłał Król dwa poselstwa względem dwóch pożyczek na naprawienie dróg i zakładanie kanałów. Pierwsza wynosi 1 mill. 118,000 Złb.

Z Sztokolmu d. 14 *Stycznia.*

Gdy w radzie stanu była rzecz o podniesienie piekarzom taxy chleba, sprzeciwił się Król przez Następcę tronu takowemu podniesieniu, i ofiarował z własney szkatuły znaczne summy, ażeby waga i cena chleba pozostała przez cały rok iednakowa. Jest to rzadki przykład, iż w państwie, które w nayurodzaynieyszych nawet latach zaledwo tyle wydaie zboża ile wewnętrzna potrzeba wymaga, znikąd nienadchodzą skargi o niedostatek, gdy tymczasem w nayurodzaynieyszych kraiach panuie niedostatek i zachodzą z tego powodu zaburzenia.

Od Nowego roku zniknął tu zupełnie śnieg i tak ciepłe nastąpiło powietrze, iż wieśniacy zaczenaią się lękać aby oziminy nie wygniły w polach.

W roku przeszłym wywieziono między innemi wodą z Sztokolmu do Algieru, &c. 236,137 okrętowych funtów zelaża, a d. 31 Grudnia było ieszcze do wywiezienia 160,000 przygotowanego; 3429 funtów miedzi, 22,311 forsztów, 56,459 baczek smoły, 4835 beczek żywicy, 500 cetn. prochu.

Z Austryi d. 14 *Stycznia.*

Zapewniaią powszechnie, iż między naszem i Brazyliyskim Dworem zawarty został bardzo korzystny dla Austryi handlowy traktat, mocą którego wszystkie fabrykaty Austryiackie wolno bez żadney opłaty celney w prowadzać do Brazylii. N. Cesarz rozkazał przeto kosztem rządowem wystawić i uzbroić w Tryieście okręt kupiecki, który ma bydź Austryiackiemi fabrykami wyładowany i do Brazylii posłany. Pod d. 3 b. m. wyszło od Gubernatora obwieszczenie do kupców Tryiestskich, iż mogą bez kosztu korzystać z tey okazyi i posłać do Brazylii płody Austryiackie. W Rio-Janeiro sprzedawać będzie rzeczone płody Austryiacki Kommissarz pod dozorem Posła Austryiackiego Hr. Elz. Wyprawa ta odpłynie zaraz z wiosny z Tryiestu razem z Hr. Elz, i iest przeznaczoną na doświadczenie iakie korzyści przynieść może dla Austryi prosty

związek z Brazylią.

Na wiosnę przybędzie także z Fünkirchen, w Węgrzech, parowy statek do Wiednia. Jest on daleko prościey niżeli dotychczasowe tego gatunku urządzony i o połowę mniey kosztuie.

Z Szwabii d. 16 Stycznia.

Pisma kraiowe zawieraią następuiący list z Filadelfii pod d. 27 Pazdziern: 1816: — "Poczytuię sobie za obowiązek zwrócić WPana uwagę na liczne przenoszenia się z Europy do Ameryki w celu zrobienia tam szczęścia. Trzy zapełnione takiemi wychodniami okręty przybyły do portu tuteyszego po zawartym pokoiu. Ostatni przywiozł po 105 dniowey żegludze, 230 ludzi. Widziałem ich; w drodze 30 dzieci i 9 dorosłych umieraiących z głodu, zostali w morze wrzuconemi, pozostali przy życiu byli żywym obrazem niedostatku i nędzy. Podług wyznania tych ludzi obchodzenie się z niemi kapitana okrętu było nader okrutne. Zaledwo znaydował się się okręt 36 dni na morzu, gdy nie dawał im iak tylko po pół racyi żywności, a pod pozorem porządku często kiiami obkładać kazał. Kto miał pieniądze, mógł od nie go otrzymać tyle, ile chciał żywności, co dowodzi, że nie potrzeba, ale chciwość powodowała nim do dawania im tylko pół racyi. Załować prawdziwie potrzeba, iż tyle ludzi wystawia się na takie niebezpieczeństwa i obchodzenie się z niemi, a powiększey części gdy tu przybędą, zawiedzionemi w swoich nadzieiach zostaią."

Z Wołenia d. 30 Stycznia.
(Z gazety Hamburskiey.)

Wyznaczony od Porty Kommissarz, Mustafa Effendy, do oznaczenia z Rossyyskiemi władzami graniczney linii nad Prutem i Dunaiem, ziechawszy na mieysce, gdy nie mógł się o też granice z Rossyyskiemi władzami zgodzić, napisał do Stambułu o dalsze rozkazy.

Naynowsze doniesienia z Serwii opiewaią, iż Turcy zakładaią tam nowe warownie, i wszystkie twierdze z nay większym pośpiechem naprawiaią, w żywność i ammunicyią opatruią. Niektórych miast nawet przedmieścia umacniaią, około których robot pracuie codziennie do 2000 Chrześciian. Osada w Belgradzie, która składa się z 6000 Turków, ma ieszcze bydź 4000 pomnożona. Niedawno przybyło tam z Stambułu około 400 kanonierów z potrzebami woyskowemi. Kieruiący robotami około twierdz inżenierowie, są zręczni i iak mówią powiększey części przebrani cudzoziemcy. Flotyla stoiąca pod Belgradem iest spiesznie naprawiana i uzbraiana.

Grassuiąca zawsze ieszcze około Ibraiłowa morowa choroba, rozciągnęła się aż za Foksany, tak iż Bukarest iest nawet zagrożony, ponieważ Turcy niechcą zachować kwarantanny względem Wołoszczyzny. Zapasy woienne i żywności dla Widynu i Belgradu przybywaią z Stambułu. Zyto w magazynach w Ruszczuku popsuło się, i Turcy przymuszaią Bulgarów, aby go rozebrali, i nowe za nie w równey mierze oddali.

Twierdza Tulczyn, w którey Jen. Beningsen ma swoią główną kwaterę, posiada 6 batteryy z 1cie działowych z kamienia usadzonych. W Październiku zostały roboty około tey twierdzy ukończone; ma ona 4 bramy i 4 magazyny prochowe.

DODATEK DO N[ro] 11. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 5 LUTEGO 1817 Roku WE SZRODĘ.

Szanowna Publiczności!

Miasto Krakow ma przeszło 400 ubogich oddawna zagnieżdzonych. Przenikliwe pod murami, kalików wrzaski, natręctwo, demoralizacya, i prożniactwo wspierane litościwą ręką płodziły ieszcze wskazane na żebrotę istoty, nie było środka zatamowania wolnego ich przebywania. Widok zaniedbania ubogich wzbudził uwagę Rządu, w zniecił dobroczynne Towarzystwo, którego zamiary istotne są: założyć Szpital ogólny i oczyścić Miasto od widzialney żebroty. — Spis ubogich oddalił młodych, zdrowych, i nie maiących Karty Policyyney, przeszło 100, zostało ieszcze Kalek, słabych i niedołężnych 300, oddzieliwszy z nich 66 z Szpitala S. Ducha na wisIną ulicę przeniesionych Babek, niemogących się wyżywić z funduszu swego, i dla tego Towarzystwo po gro. 10 codziennie zasiłku dawać im będzie, aby nie żebrały; ubogich zaś ogólnie opiece Dobroczynney się poddaiących naymniey 200 oboiey płci w dniu 20 b. m. w 16stu Salach na ogólny Szpital w Koszarach Zamkowych przeznaczonych osadza, i żebroty w całym Mieście zabrania. — Ogromna ta liczba i koszta opatrywania ubogich zatrważałaby to śmiałe przedsięwzięcie, gdyby Dobroczynność doznana, i doznawać się miana, nie była serc cnotliwych i wspaniałych udziałem. — W Imie więc Boskie w dniu wyżey rzeczonym zakładamy ogólny Szpital, dochody iego powiększone znacznie bydź mogą, gdy Prawodawcy w Seymie teraźnieyszym upoważnić raczą Senat Rządzący do bezpośredniego dochodzenia i zarządzenia funduszami zaniedbanych Szpitalów. Mężowie Towarzystwo Dobroczynności, równie cnotliwe i gorliwe Panie składaiący zamierzyli rozwiiać i doskonalić dla dobra ludzkości przedsięwzięte zamiary, których miłość Bliźniego niewygasłym iest i będzie na zawsze hasłem.

W dniu 20 b. m. będzie Nabożeństwo o godzinie 10 w Kościele S. Piotra i Nauka dl[illegible]ogich, na które się zaprasza.

Mieroszewski.

Od brzegow Menu d. 24 Stycznia.

N. Król Saski postanowił, podług pism publicznych, ś. p. Xciu Poniatowskiemu nad Elsterą, gdzie ten Bohater poległ, wystawić pomnik. — Na brzegach now[illegible]

bitych i w dniu urodzin Króla puszczonych w bieg species talarach Saskich, czytać się daią słowa: "Boże błogosław Saxonii!„

Szypko piszący Anglik wyrachował, że członek parlamentowy wymawia na godzinę około 7000 słów, a w gniewie lub zapale przeciw Francuzom 7500.

Xiążka do modlenia Królowey Maryi Szkockiey, która na początku rewolucyi Francuzkiey z Szkockiego klasztoru w Douay z wielu innemi znaczney wartości relikwiiami zabrana została, znayduie się teraz w posiadłości Hr. Strogonów w Peterzburgu. Jest ona dobrze zachowana, podpisem nieszczęśliwey tey Królowey i własną iey ręką pisanemi uwagami opatrzona.

Dziennik Frankfortski ogłosił wielkiemi literami następuiący ważny list z Bremy pod d. 13 Stycznia: — "W tey chwili odebraliśmy urzędową wiadomość, iż nadzwyczay wielki ładunek żyta i pszeniey nadeydzie tu w tych dniach, dla opatrzenia Niemiec zbożem po tańszey cenie. Podobne ładunki będą tu i poźniey czasami nadchodzić.„

Wirtembergski kalendarzyk Dworski liczy 293 szambelanów. Z tych zostaie tylko w służbie u Dworu 10ciu, to iest 6 przy Królu, 2 przy panuiącey Królowey, 2 przy owdowiałey Królowey, a reszta są na przyszłość tylko tytularnemi. — Na żałobę po Królu, teściu swoim, dał Hieronim Bonaparte każdemu z swoich domowników oboiey płci po złr. 100.

Xże Rejent Angielski zakupił po zmarłym Feldmarszałku Hanowerskim, Hr. Wallmoden-Gimborn, galeryią obrazów.

Należącą do byłey Cesarzowey Józefiny, a po iey śmierci spadłą na Xcia Eugeniusza wieś Preny la Tour z zamkiem pod Genewą, kupił osiadły w Anglii w Birmingham Genewski kupiec Moilliet za 130,000 fr.

Z Stuttgardu d. 12 Stycznia.

Woysko nasze ma daley bydź aż do 16,000 ludzi zmnieyszone, która to liczba, wraz z dobrze urządzoną milicyią, odpowiadać zupełnie będzie, zwłaszcza wczasie pokoiu, dochodom i ludności królestwa 3 mill. 400,000 dusz wynoszącey.

Cena zboża zawsze iesz ze u nas się podnosi; funt chleba kosztuie już 8 kr. Z niektórych okolic nadchodzą o niedostatku nader smutne doniesienia. Rząd nasz każe ieszcze ciągle zakupywać zboże w Hollandyi i portach morza Baltyckiego, bo z ościennych kraiów, które same cierpią niedostatek, dostać go nie można. Bawaryia mogłaby wprawdzie cokolwiek ieszcze żyta pozbyć, ale rząd nałożył opłatę 25 od 100 od wywozu onego.

W wielkiem Xięztwie Badeńskiem zapobieżono iedynie nędzy, wydaniem z dworskich spichrzów 100,000 łasztów zboża potrzebnem okolicom i mieszkańcom za ustąpieniem od zwyczayney ceny po 20 do 25 od sta.

Rozmaite Wiadomości.

W d. 18 b. m. na obchod 116 letniey rocznicy założenia królestwa Pruskiego odbyła osada Wrocławska pod dowodzącym w Szląsku Jeneratem Baronem Hünerbein woyskową paradę; w wieczór dał rzeczony Jenerał wielki u siebie bal, i w oświeconym teatrze grana była sztuka z stosownemi do tey uroczystości śpiewami.

Xże Albert Sasko-Cieszyński, znany powszechnie z wielkiey swoiey dobroczynności, rozkazał przez Drezdeńskiego Bankiera Berling wypłacić 1000 talarów na wsparcie ubogich Drezdenskich, a 3000 ta.

larów dla ubogich reszty kraiu Saskiego.

Wielki Xże Toskanski z własney chęci utworzył d. 31 Grudnia w Florencyi kassę dla podniesienia narodowego przemysłu, do którey z swoiego skarbu wyliczyć kazał 120,000 szkudów.

Zastanowienia rzecz godna, iż z wszystkich wykazów o umarłych i urodzonych w roku przeszłym okazuie się, iż więcey urodziło się ludzi, niżeli umarło.

Nową wyprawę, która wypłynąć ma z Kadyxu przeciw rokoszanom południowey Ameryki pod Jen. Odonell, podaią do 20,000 ludzi.

Amerykańskie pisma wspominaią o szczególnieyszey sprawie w Nowymiorku. Z rozkazu Prezydenta zatrzymany w tamteyszym porcie został przez dozorcę portu okręt Cagle, który wyładowany był bronią i woiennemi potrzebami dla rokoszanów południowey Ameryki. Właściciel okrętu zaniosł zaraz skargę przeciw dozorcy do sądu Nowoiorskiego, który skazał dozorcę na zapłacenie wszystkich kosztów właścicielowi. Skazany odwołał się do kongressu.

W Wiedniu była w d. 25 stycznia następuiąca cena zboża: Meca Pszenicy (pół korca naszego) Zł. 34 kr. 27 (Zł poł. 38); Zyta Złr. 28 kr. 54 (Złp. 32); Jęczmienia Złr. 17 kr. 57 (Zł. p. 21 ½); Owsa Zł. r. 7 kr. 45 (Złp. 8.)

Naywieksze stopnie zimna i ciepła.

dnia 26 Stycznia 1817 r.			stopni ciep:	†	6°, 0
— 27	—	—	—	†	5, 0
— 28	—	—	—	†	3, 0
— 29	—	—	— zimna	—	1, 0
— 30	—	—	—	†	1, 2
— 31	—	—	—	†	2,

Dnia 3 i 4 Lutego 1817.

Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
Pszenicy	45	—	43	—	40	—	38	—
— Zyta	38	—	36	—	35	—	34	—
— Jęczmienia	25	—	23	—	21	15	19	15
— Owsa	12	—	11	15	11	—	10	15
— Jagieł	48	—	46	—	42	—	40	—
— Grochu	28	—	26	—	24	—	22	—
— Rzepaku	37	—	36	—	34	—	—	—

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym, Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Podaie do wiadomości, iż w Biórze Wydziałów Dochodów Publicznych d. 20 Lutego r. b. o godzinie 9 z rana odbywać się będzie publiczna Licytacyia Dzierżawy Browaru piwnego, Gorzelni i prawa szynkowania trunków w Dobrach Narodowych Czernichów z przyległościami, maiącey trwać lat trzy, to iest: od d. 1 Czerwca 1817 do d. ostatniego Maia 1820 roku. Kontrakt iednak zacznie się od dnia zatwierdzenia przez Senat warunków Licytacyi, i Dzierżawiący summę iaka za czas do 1 Czerwca r. b. czyli do dnia normalnego w stosunku rocznego czynszu wyniknie, opłacić Skarbowi będzie obowiązanym. Cena pierwszego wywołania Dzierżawy wszystkich razem dochodów wynosi Zł. Pol. 6000 rocznie, która ratami kwartalnemi z góry płaconą bydź ma; może iednak cząstkowa Dzierżawa bydź dozwoloną, to iest: albo samego prawa wyrabiania, lub tylko prawa szynkowania trunków. — Starozakonni od Licytacyi są wyłączeni; o innych warunkach w Biórze Wydziału wiadomość udzieloną będzie. — W Krakowie dnia 24 Stycznia 1817 roku.

Linowski.
Gadomski, S. *W.*

Na Kazimierzu przy Krakowie w domu pod Nro 162, dnia 5 Lutego r. b. o godzinie 10 ranney, sprzedane zostaną więcey daiącemu Toluby z futrem białym, kaze tankami, Płaszcze sukienne i inne rzeczy, płacący gotowizną przybicie otrzyma. — W Krakowie dnia 30 Stycznia 1817.

Skorczyński Komor. Krak.

Michał i Jędrzey Lepkowscy, bracia rodzeni upraszaią prześwietną Publiczność i każdego z osobna, ktoby słyszał lub wiedział o życiu lub śmierci Franciszka Lepkowskiego, brata ich naymłodszego (który podług niepewnych wieści w roku 1809 oddaliwszy się od kupca w Sandomierzu, miał się zaciągnąć do woyska Polskiego). aby raczył donieść o pobyciu iego lub nareszcie śmierci tu w Krakowie do Domu w ulicy Brackiey pod Nrem 248 stoiącym na pierwszem piętze, gdzie prócz oświadczenia wdzięczności od Familii, koszta zwrócone zostaną. — W Krakowie d. 1 Lutego 1817.

Dnia 17go miesiąca Lutego 1817 roku o godzinie 9tey ranney na Wesoły przy Krakowie w Domu pod liczbą 242 sprzedany będzie przez publiczną Licytacyią za gotową srebrną monetę materyał Drzewa tegoż Domu oprócz Parkanu i Gróntu. Przybicie otrzymuiący takowego materyału, obowiązanym będzie swoią expensą takowy Dom rozebrać i materyał swemi furami wywieść. Chęć kupienia maiący zechce się w oznaczonym mieyscu i czasie znaydowac. — W Krakowie d. 3 Lutego 1817.

Jan Nepomucyn Franki, Komornik T. C. P. I. D. K.

W Ces: Krolewsko Galicyyskiey Dyrekcyi sprzedarzy Soli, w Wieliczce, będzie na dniu 3cim Marca b. r. zrana o godzinie 9tey publiczna Licytacyia na dostawienie następuiących materyiałów budowniczych, za naymnieyszą cenę przedsięwzięta, iako to: 80 sążni kubicznych Kamienia drobnego, czyli Szotru, z odstawieniem tegoż do Niepołomic, pod tamteyszy Ces: Król: skład solny, gdzie kamień o grubnio łamany ma bydź dowożony, a z tego dopiero na mieyscu szotter, czyli drobny kamień robiony; 600 sążni kubicznych Szotru i Kamienia grubszego, z odstawieniem na Podgorze, pod tamteyszy C. K. skład Solny; tak iako też tamże kilka set sztuk Drzewa wielkiego sosnowego i iodłowego; kilka set forsztów i tarcic, różnego gatunku i różney miary. Kilka set faszyn wierzbowych, Kilkadziesiąt cetnarow naylepszego i naymocnieyszego Zelaza w szynach i sztabach. O dokładnieyszych kondycyiach teyże licytacyi można się każdego czasu w Ces: Król: Galicyyskiey Dyrekcyi sprzedaży Soli w Wieliczce zawiadomić. Chęć licytowania maiący powinni się opatrzyć w vadium, na otrzymanie liwerunku Drzewa i forsztów z tarcicami 600 Zł. r. Na otrzymanie odstawienia Szotru do Niepołomic 500 Zł. r. Na dostawienie Szotru na Podgórze 2000 Zł. r. Nareszcie, do liwerowania Zelaza 500 Zł. r. w Walucie Wiedeńskiey; tudzież Kaucyą w podwoyney kwocie wyżey wyszczególnionych wadiow w Walucie Wiedeńskiey, lub w 2½ procentowych Obligacyach Rządowych, ponieważ w tem razie gdyby podług tey Licytacyi ktokolwiek się do odstawienia powyższych materyałów iako naylepiey ofiaruiący nakłonił, z tymże natychmiast Kontrakt zawarty będzie; a dla zabezpieczenia tegoż, powyższa kaucyia za powróceniem wadium, natychmiast złożoną bydź powinna.

Dnia 10 Lutego 1817 roku w godzinach zwyczaynych w Domu pod L. 329 przy ulicy Swieckiey w Krakowie stoiącym, sprzedane będą za gotową srebrną monetę tafle Szkła Czeskiego większe i mnieysze, tafle szlefowane do karet, tafle dubeltowe większe i mnieysze do karet, cyna, szkło różnego gatunku, faians, lusterka, paiąki szklanne, lampy, latarnie różne, kapelusze do melonów, lichtarze mosiężne, szafy, stoły, kanapa, krzesełka, prassa, kantoreczki szklane w kwiatki i figurki, zegar stołowy na postumencie z cyferblatem mosiężnym, dywan, obrazy różnego gatunku, i t. d. Chęć kupienia maiący zechcą się w oznaczonym mieyscu i czasie znaydować. — W Krakowie dnia 27 Stycznia 1817 roku.

Jan Nepomucen Franki, Komornik T. C. P. J. D. Kr.

Wieś Grudzyny z Attynencyą Rogalów pod Pinczowem, w gróntach rędziny i pruchnicy, z lasem i łąkami obszernemi, do sprzedania lub zastawu na lat 6, życzący wniść w takową czynność, zgłosi się do Dziedzica tamże zamieszkałego.

Sklep wraz z piwnicą w Sukiennicach, iest każdego czasu do sprzedania; życzący sobie nabyć tenże Sklep, ma się zgłosić w Kantorze ś. p. JP. Henryka Aebli, na Grodzkiey ulicy w Domu pod Nro 228 i 229. — W Krakowie d. 24 Stycznia 1817.